

NISKO 2026

ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY W NISKU

ul. Sandomierska 8, 37-400 Nisko, tel. 15 823 50 63, email: info@sdsnisko.pl



PROGRAM DZIAŁALNOŚCI ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY W NISKU

ROK 2026

TYP A – dla osób przewlekle psychicznie chorych

Spis treści

I. Podstawy prawne działalności	2
II. Cel ogólny funkcjonowania domu.....	2
III. Cele działalności	2
1. Cele szczegółowe dla osób przewlekle psychicznie chorych realizowane przez Dom – typ A...	2
2. Cele szczegółowe dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz spektrum autyzmu – typ A.....	3
IV. Zakres wsparcia i formy zajęć.....	3
V. Organizacja pracy Środowiskowego Domu Samopomocy	4
VI. Obserwowane efekty działań terapeutycznych oraz treningów.....	4
1. Efekty treningów dla osób przewlekle psychicznie chorych – typ A	4
2. Efekty treningów dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz spektrum autyzmu	5
VII. Metody sposoby i kryteria oceny efektów	5
VIII. Zasoby i działania wspierające realizację programu – monitorowanie i ewaluacja	5
IX. Zapewnienie bezpieczeństwa oraz poszanowania praw uczestników	6

I. Podstawy prawne działalności

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nisku działa na podstawie:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2025 poz. 1214).
2. Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. 2024 poz. 917).
3. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy (t.j. Dz.U. 2020 poz. 249).
4. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2025 poz. 1483 ze zm.).
5. Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz.U. 2023 poz. 120 ze zm.).
6. Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2025 poz. 1153 ze zm.).
7. Statutu Środowiskowego Domu Samopomocy w Nisku przyjętego Uchwałą Nr XIV/122/11 Rady Miejskiej w Nisku z dnia 28 września 2011 r. ze zm. w sprawie utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Nisku.
8. Organizację i zasady funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w Nisku określa Regulamin Organizacyjny stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 207/2025 Burmistrza Gminy i Miasta Nisko z dnia 31 października 2025 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Środowiskowego Domu Samopomocy w Nisku.

Działalność Domu realizowana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz dokumentami regulującymi jego funkcjonowanie.

II. Cel ogólny funkcjonowania domu

1. Celem nadrzędnym Środowiskowego Domu Samopomocy jest zapobieganie izolacji, stygmatyzacji oraz wykluczeniu społecznemu osób przewlekłe psychicznie chorych, z niepełnosprawnością intelektualną, wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, a także osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz spektrum autyzmu.
2. Zapewnienie osobom, o których mowa w ust. 1, wielostronnej i zintegrowanej pomocy w funkcjonowaniu w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia w samodzielności i integracji społecznej.
3. Podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności samodzielnej egzystencji, podniesienie poziomu zaradności życiowej oraz sprawności psychofizycznej, a także przystosowanie do funkcjonowania społecznego.
4. Wspieranie rodzin osób objętych indywidualnymi planami postępowania wspierająco-aktywizującego w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych.
5. Kształtowanie pozytywnego wizerunku osób z niepełnosprawnościami poprzez działania edukacyjne i informacyjne na rzecz przeciwdziałania stygmatyzacji oraz promowanie postaw akceptacji.

III. Cele działalności

1. Cele szczegółowe dla osób przewlekłe psychicznie chorych realizowane przez Dom – typ A

- 1) Wspieranie nabywania i doskonalenia umiejętności samodzielnego funkcjonowania oraz zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych,
- 2) Przeciwdziałanie izolacji i marginalizacji społecznej oraz stygmatyzacji osób korzystających z usług Domu,

- 3) Zapobieganie nawrotom choroby psychicznej poprzez odpowiednie działania terapeutyczne wspierające i aktywizujące,
- 4) Wspieranie, nabywania nowych umiejętności społecznych i zawodowych umożliwiających podjęcie zatrudnienia,
- 5) Kształtowanie i promowanie postawy wzajemnej pomocy wśród uczestników Domu,
- 6) Umożliwienie integracji społecznej poprzez działania na rzecz nawiązywania i podtrzymywania kontaktów ze społecznością lokalną oraz promocji zdrowia psychicznego,
- 7) Udzielanie wsparcia w załatwianiu spraw urzędowych oraz rozwiązywaniu problemów dnia codziennego,
- 8) Rozwijanie umiejętności aktywnego życia oraz organizacji czasu wolnego,
- 9) Promocja talentów uczestników poprzez prezentację twórczości w konkursach, przeglądach i wystawach artystycznych,
- 10) Udzielanie wsparcia rodzinom i osobom bliskim uczestników w radzeniu sobie z trudnościami i obciążeniami wynikającymi z długotrwałych zaburzeń funkcjonowania psychicznego,
- 11) Inicjowanie i podtrzymywanie współpracy z placówkami służby zdrowia, instytucjami publicznymi oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób przewlekle psychicznie chorych.

2. Cele szczegółowe dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz spektrum autyzmu – typ A

- 1) Poprawa funkcjonowania w życiu codziennym poprzez indywidualnie dostosowane działania rehabilitacyjne i terapeutyczne,
- 2) Stymulacja procesów poznawczych, w tym pamięci i koncentracji, w celu przeciwdziałania ich pogorszeniu,
- 3) Podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności komunikacyjnych,
- 4) Usprawnianie zaburzonych funkcji ruchowych, w tym koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi,
- 5) Podtrzymywanie sprawności manualnej oraz rozwijanie kreatywności poprzez pracę z różnorodnymi materiałami,
- 6) Zapewnienie opieki oraz wsparcia w motywowaniu do leczenia i rehabilitacji (w tym pomoc psychologiczna),
- 7) Wspieranie rodzin i osób bliskich uczestników w radzeniu sobie z długotrwałymi obciążeniami wynikającymi z funkcjonowania osoby ze spektrum autyzmu lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

IV. Zakres wsparcia i formy zajęć

1. Trening funkcjonowania w codziennym życiu, w tym:
 - a) nauka higieny i dbałości o wygląd zewnętrzny,
 - b) trening kulinarny,
 - c) trening umiejętności praktycznych,
 - d) trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi.
2. Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów.
3. Trening umiejętności społecznych.
4. Trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym:
 - a) trening indywidualnie dostosowany do potrzeb uczestników,

- b) trening usprawniający funkcje poznawcze,
 - c) zajęcia plastyczne, m.in. psychorysunek.
5. Poradnictwo psychologiczne, zarówno indywidualne, jak i grupowe.
 6. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.
 7. Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych.
 8. Terapia ruchowa, obejmująca zajęcia sportowe, turystyczne, rekreacyjne oraz masaże.
 9. Inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia (terapia zajęciowa).

Dom zapewnia uczestnikom niezbędną opiekę podczas pobytu, transport, spożywanie gorącego posiłku przyznanego w ramach zadania własnego gminy oraz w ramach treningu kulinarnego.

Poszczególne formy proponowanych działań dostosowane są do indywidualnych możliwości i potrzeb uczestnika. Osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi – przewlekłe psychicznie chore są dobierane w grupy i uczestniczą w treningach, opierających się na podobnych tematach, ale w stopniu zależnym od ich możliwości intelektualnych, poznawczych oraz ograniczeń związanych z niepełnosprawnością ruchową. Dobór tematów zajęć jest konsultowany przez zespół wspierająco-aktywizujący, odpowiednio przygotowany oraz ze względu na dynamikę pracy, stosownie modyfikowany przez osoby prowadzące zajęcia.

V. Organizacja pracy Środowiskowego Domu Samopomocy

Praca Środowiskowego Domu Samopomocy zorganizowana jest w sposób zapewniający uczestnikom ciągłość wsparcia, poczucie bezpieczeństwa oraz warunki sprzyjające rehabilitacji społecznej i podtrzymywaniu samodzielności.

Organizacja pracy Domu obejmuje w szczególności:

1. Funkcjonowanie placówki w ustalonych dniach i godzinach, zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Realizację zajęć w oparciu o ramowy plan dnia, dostosowany do potrzeb i możliwości uczestników.
3. Prowadzenie zajęć indywidualnych i grupowych przez zespół terapeutyczny.
4. Zapewnienie uczestnikom opieki oraz wsparcia w czynnościach dnia codziennego, adekwatnie do ich potrzeb.

Praca Domu opiera się na współdziałaniu członków zespołu wspierająco-aktywizującego, w skład którego wchodzi specjaliści posiadający wymagane kwalifikacje z uwzględnieniem indywidualnej sytuacji każdego uczestnika.

Uczestnicy Domu są angażowani, w miarę swoich możliwości, w życie placówki, w tym w podejmowanie prostych prac porządkowych, współtworzenie zasad funkcjonowania oraz organizację wydarzeń wewnętrznych.

Organizacja pracy Domu uwzględnia współpracę z rodzinami uczestników oraz instytucjami i podmiotami wspierającymi proces rehabilitacji społecznej, w zakresie niezbędnym do realizacji celów Domu (grupy wsparcia, wolontariat).

VI. Obserwowane efekty działań terapeutycznych oraz treningów

1. Efekty treningów dla osób przewlekłe psychicznie chorych – typ A

- 1) Zwiększenie zaradności i samodzielności życiowej,

- 2) Poszerzenie umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
- 3) Wzrost zainteresowania sposobami spędzania czasu wolnego,
- 4) Świadome podejmowanie leczenia i rehabilitacji,
- 5) Poprawa aktywności psychoruchowej oraz sprawności fizycznej,
- 6) Wzrost poczucia przynależności i integracji ze społecznością lokalną,
- 7) Reintegracja społeczna i zawodowa oraz przygotowanie do korzystania z programów aktywizacji zawodowej,
- 8) Poprawa samooceny,
- 9) Usprawnienie mechanizmów radzenia sobie z chorobą.

2. Efekty treningów dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz spektrum autyzmu

- 1) Utrzymanie procesów poznawczych na stabilnym poziomie, w tym zachowanie funkcji mowy, koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi,
- 2) Wzrost samooceny oraz zmniejszenie poczucia izolacji i bezradności,
- 3) Rozładowanie napięć poprzez działania twórcze,
- 4) Wzrost umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych, w tym umiejętności prowadzenia rozmowy, funkcjonowania w grupie, podejmowania aktywnych działań oraz wywiązywania się z obowiązków,
- 5) Redukcja zachowań niekontrolowanych,
- 6) Wzrost zaradności w życiu codziennym, dostosowany do indywidualnego poziomu sprawności i umiejętności,
- 7) Wzmocnienie poczucia wspólnoty i więzi z innymi.

VII. Metody sposoby i kryteria oceny efektów

Ocena postępów każdego uczestnika realizowana jest przez zespół terapeutyczny, zgodnie z § 2 pkt 7 rozporządzenia, w oparciu o indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego, który jest aktualizowany w zależności od obserwowanych efektów.

Każdy pracownik prowadzi dokumentację zajęć oraz aktywności uczestników w formie dzienników, notatek, obejmującą tematykę zajęć, sposób ich realizacji oraz poziom zaangażowania. Dane te wykorzystywane są do okresowej oceny efektów i realizacji indywidualnych planów wsparcia.

VIII. Zasoby i działania wspierające realizację programu – monitorowanie i ewaluacja

1. Kadra

Zatrudniona kadra spełnia wymagania rozporządzenia dotyczące: stażu pracy, wskaźnika zatrudnienia oraz kwalifikacji do pracy z osobami wykazującymi inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Pracownicy systematycznie podnoszą swoje umiejętności poprzez szkolenia, kursy i warsztaty.

2. Wyposażenie

Dom dysponuje odpowiednio wyposażonymi pomieszczeniami i sprzętem niezbędnym do realizacji zadań, zgodnie z obowiązującymi normami bezpieczeństwa i higieny pracy.

3. Działania wspierające

- 1) Podnoszenie kwalifikacji kadry poprzez różnorodne formy doskonalenia zawodowego,

- 2) Angażowanie uczestników w życie Domu, organizację zajęć, wydarzeń i współdecydowanie o sprawach placówki, adekwatnie do ich możliwości,
 - 3) Rozwijanie współpracy z rodzinami uczestników i środowiskiem lokalnym, w tym kontakty informacyjne, działania integracyjne oraz wsparcie rodzin w rehabilitacji społecznej,
 - 4) Nawiązywanie i podtrzymywanie współpracy z innymi Środowiskowymi Domami Samopomocy oraz placówkami wsparcia dziennego dla wymiany doświadczeń i realizacji wspólnych przedsięwzięć,
 - 5) Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, kultury i edukacji na rzecz integracji uczestników,
 - 6) Promowanie działań Domu w środowisku lokalnym, przeciwdziałanie stygmatyzacji oraz wzmacnianie postaw akceptacji i wrażliwości społecznej,
 - 7) Podejmowanie działań na rzecz podnoszenia jakości usług, w tym analiza potrzeb uczestników, wniosków zespołu terapeutycznego oraz bieżąca ewaluacja.
4. **Monitorowanie i ewaluacja**
- 1) Realizacja programu podlega stałemu monitorowaniu i okresowej ocenie, które obejmują:
 - obserwację funkcjonowania uczestników podczas zajęć,
 - analizę realizacji indywidualnych planów wspierająco-aktywizujących,
 - omawianie postępów i trudności na spotkaniach zespołu,
 - dokumentowanie przebiegu zajęć i efektów działań.
 - 2) Ocena ta pozwala na:
 - modyfikację form i metod pracy,
 - aktualizację indywidualnych planów,
 - doskonalenia organizacji pracy Domu oraz podnoszenia jakości świadczonych usług.

IX. Zapewnienie bezpieczeństwa oraz poszanowania praw uczestników

Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia uczestnikom bezpieczne i przyjazne warunki pobytu, z poszanowaniem ich godności, autonomii oraz praw wynikających z obowiązujących przepisów.

1. W ramach realizacji tego celu:
 - uczestnicy są traktowani z poszanowaniem ich podmiotowości, prywatności i indywidualnych potrzeb,
 - zapewnia się bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne uczestników podczas pobytu w Domu oraz realizacji zajęć,
 - kadra Domu działa zgodnie z zasadami etyki zawodowej i obowiązującymi procedurami.
2. Dom posiada i stosuje procedury dotyczące:
 - postępowania w sytuacjach kryzysowych,
 - reagowania na zachowania zagrażające zdrowiu lub życiu uczestników i innych osób,
 - zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego i sanitarnego,
 - ochrony danych osobowych oraz dokumentacji uczestników.
3. Uczestnicy oraz ich opiekunowie są informowani o:
 - zasadach funkcjonowania Domu,
 - przysługujących im prawach i obowiązkach,
 - możliwościach zgłaszania uwag, potrzeb i wniosków dotyczących działalności placówki,
 - oraz innych ustaleniach wynikających z przepisów prawa.